

สุนทรพจน์ของดร.ปวย อิงภากรณ์

ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

ในการเลี้ยงอาหารค่ำประจำปีของสมาคมธนาคารไทย

21 กุมภาพันธ์ 2511

ท่านผู้เป็นประธาน ท่านสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษ ที่เคารพ

ผมมีความยินดีที่ได้มีโอกาสอีกครั้งหนึ่งกล่าวขอบคุณสมาคมธนาคารไทย ในนามของผู้รับเชิญมาในงานเลี้ยงอาหารค่ำประจำปีของสมาคม หลังจากที่ได้พลาดโอกาสไปปีที่แล้ว เมื่อปีกลายพอผมกลับจากราชการต่างประเทศ ได้อ่านสุนทรพจน์ของท่านรองผู้ว่าการ ก็รู้สึกยินดีว่าคุณพิสุทธ์นี้มีชื่อเสียง คุณพิสุทธ์ได้แสดงสุนทรพจน์ไว้มิคิดและข้อคิดเห็นแจ่มแจ้งเป็นประโยชน์น่า ยินดี น่าจะเชิญให้มาแสดงสุนทรพจน์เป็นประจำต่อไป หรือจะสลับกันคนละปี ก็คงจะเป็นการยุติธรรมด้วยกันทุกฝ่าย

ในคำปราศรัยของผมปีนี้ ผมใคร่จะเสนอข้อความแก่ที่ประชุมเป็น สามหัวข้อ คือ (1) สถานการณ์เศรษฐกิจและการเงินโดยทั่วไปของไทยในปี 2510 และความคาดหมายสำหรับปี 2511 (2) ข้อคิดบางประการเกี่ยวกับ กิจการธนาคารของไทย และ (3) ความสัมพันธ์กับต่างประเทศในเชิงการ ธนาคารและการเงิน

1. สถานการณ์เศรษฐกิจและการเงินของไทย

เมื่อต้นปีกลาย ท่านทั้งหลายคงจำได้ เรามีความวิตกกังวลว่าปริมาณ เงินหมุนเวียนในประเทศจะเพิ่มขึ้นสูงนักเมื่อเทียบกับการเพิ่มการผลิต เรา เป็นห่วงเช่นนี้ก็เพราะเราประสงค์จะพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น รัฐบาล จึงกำหนดเงินลงทุนไว้สูงในแผนพัฒนาที่สอง ในขณะที่เดียวกัน เงินตราต่างประเทศก็ไหลหลังเข้ามามากตามสถานะการเมืองและการทหาร นอกจากนี้

นั้น ในการป้องกันราชอาณาจักร รัฐบาลต้องใช้จ่ายสำหรับการทหารเพิ่มขึ้น มาถึงต้นปีนี้ความวิตกในด้านการเงินนั้นค่อยคลายลงเพราะเหตุหลายสถาน (1) การจ่ายเงินของรัฐบาลตามแผนพัฒนาที่ 2 นั้น ลดลงกว่าที่คาดคะเนซึ่งมีผลทำให้เงินไม่เฟ้อ แต่น่าเสียดายที่งานพัฒนาไม่ได้ก้าวหน้าไปเท่าที่คิด (2) ผลิตผลในปี 2510 ยังคงสูงเพิ่มขึ้นในอัตราที่น่าพอใจ คือ ประมาณร้อยละ 7 (3) เงินตราต่างประเทศที่เข้ามาในไทยนั้น มีกระแสเฉื่อยชลดลงไป ผลก็คือในปี 2510 ทั้งปี ปริมาณเงินเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละประมาณ 11.4 เทียบกับอัตราเพิ่มร้อยละ 18.1 ในปี 2509 เป็นอันว่าสามารถรักษาเสถียรภาพของการเงินได้ดีพอใช้อีกปีหนึ่ง แม้ว่าการพัฒนาจะเป็นไปโดยช้ากว่าที่มุ่งหวังไว้อยู่บ้าง

ท่านทั้งหลาย ถ้าเราพิจารณาคาดการณ์ต่อไปในปีปัจจุบันนี้ ท่านคงจะเห็นด้วยกับผมว่าบรรยากาศมีเมฆคลุ้มอยู่บางส่วน และมีข้อกังวลใจในกรณีที่เมฆกำลังตั้งเค้าอยู่อีกบางส่วน ปัญหาที่เกิดขึ้นในปี 2511 นี้ พอจะสรุปได้ดังนี้ (1) การผลิตของเราได้รับความเสียหายจากเหตุวิปริตทางธรรมชาติ กล่าวคือ การทำนาได้รับความเสียหายกว่าปกติ ทำให้จำนวนข้าวที่เราจะส่งออกได้มีน้อยกว่าปีก่อนๆ (2) การค้าและราคาของพืชผลบางประเภท เช่น ปอ และยาง ไม่สู้จะแจ่มใสนัก (3) สินค้าอุปโภคบริโภคบางชนิดยังแพงอยู่ไม่ใช่เพราะเงินเฟ้อ แต่เพราะเอกสิทธิ์บ้าง เพราะการจัดการไม่ดีบ้าง เพราะเหตุการณ์ทั่วโลกบ้าง (4) ภัยจากการรุกรานและแทรกซึมของศัตรูแห่งชาติเพิ่มทวีขึ้น

ทางด้านการเมืองและการทหารนั้น รัฐบาลและประชาชนไทยจะต้องร่วมมือกันแก้ไขป้องกันและปราบปรามให้สำเร็จจงได้ ส่วนทางด้านเศรษฐกิจและการเงิน ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของพวกเราที่มาประชุมกันในคำวันนี้ พวกเราก็จะต้องร่วมมือกันป้องกันและแก้ไขปัญหาล้วนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ปัญหาระยะยาวที่เราคาดหมายได้ เราจะพยายามหลีกเลี่ยง ป้องกัน ปัญหาระยะสั้นที่ขีดตัวเรา เราจะไม่หวั่นไหว จะเผชิญแก้ไขให้ลุกล่วงไป สมดังคาถาโลกนิติที่

ท่านกล่าวไว้ว่า :

อนาคตัม ภยํ ทิสฺวา	ทฺวารโต ปริวชฺชเย
อาคตญฺจ ภยํ ทิสฺวา	อภิตฺโต โหติ ปณฺทิตฺโต

สมเด็จพระยาเดชาติศร ทรงนิพนธ์ถอดไว้ดังนี้

เห็นภัยใหญ่แต่เช้า	จักถึง ตนแฮ
ปราศรัยยอมผันผอนพียง	หลบลิ้น
ภัยใดด่วนโดนตรึง	ตราติด ตัวนา
ใจปราศรัยปราศแสลงชี้	เช่นหล้าและไศล

ปัจจัยที่เราจะใช้ป้องกันภัยอันตรายและแก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้านั้น พระท่านว่าไว้ว่า มีทั้งศีลและธรรม ศีลคือการงดเว้น และสิ่งที่ดีควรจะงดเว้น อย่างยิ่งเพื่อป้องกันขัดขจัดภัยของสังคมเราได้แก่ความโลภ คาถาโลกนิตี อีกนั้นแหละจะขอเชิญมาสนับสนุนข้อนี้ :

ผลํ เว กทลลํ หนฺติ	เวฬุํ หนฺติ ผลํ นพํ
ลาโภ ตํ กามุริสํ หนฺติ	อิธํ โลกํ ปฺรตุเถ วา
ขันชนชฺยุฆาไมํ	หนามมี
คิตพํงผลกทลลํ	ฆากลํวํ
ลูกม้่าฆ่าชนนึ	ลาเกิด ตนนา
ลาภฆ่าคนโลกม้วย	ดูจไม่มีหนาม

ส่วนพลังแห่งธรรมะที่เราพึงมีเพื่อป้องกัน แก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของเรา นั้น เรายินดีจะบุญเราสร้างสมไว้ได้พอดู ผมคิดว่า เราพอจะใช้แก้ไขเหตุการณ์ ได้ ทั้งในระยะใกล้และไกล ถ้ามีความตั้งใจจริงและร่วมมือกันจริงๆ จะขอสาธก มาแต่พอเป็นสิ่งเขป 3 - 4 ประการ

- (1) เรามีทุนทรัพย์สร้างสมไว้มากพอที่จะใช้ประโยชน์ในยามยากได้ ถ้าเราตักอับในด้านสินค้าขาออกในปีนี้ หรือแม้ปีหน้าด้วย ก็พอจะ

ฟังเงินสำรองระหว่างประเทศได้ โดยไม่ต้องเดือดร้อนเงินไปหนัก
นี้แหละทำให้ชาติก่อนบุญสนองในชาตินี้

(2) เรามีวิชาและความรอบรู้พอที่แก้ไขเหตุการณ์ต่างๆ ได้ถูกต้อง
เช่น ในกรณีที่ชาวนาบางท้องที่ทำนาไม่ได้ผล รัฐบาลกำลังหาวิธี
บำบัดทุกข์และบำรุงรายได้ด้วยการลงทุนว่าจ้างแรงงานไปทำงาน
พัฒนาทำถนน ขุดคู ขุดบ่อ หรือสาธารณประโยชน์อื่นๆ การ
จ่ายเงินแผ่นดินเพื่อการนี้ แม้จะทำในงบประมาณขาดดุล อาจ
จะเกิดความกดดันด้านการเงิน ก็ถูกต้องตามหลักวิชา เพราะ
ดีกว่าที่จะปล่อยให้ราษฎรซึ่งยากไร้กลายเป็นโจรผู้ร้ายไปด้วยความ
จำเป็น จะเสียหายมากและนานกว่า

(3) ของบางอย่างที่แพงขึ้นนั้น ถ้ามูลค่าที่สูงขึ้นตกได้แก่ผู้ยากเข็ญมา
แต่ก่อน เราควรจะยอมเสียสละบ้าง เพื่อประโยชน์ส่วนรวมตาม
นโยบายของรัฐบาล เช่น ค่าจ้างแรงงาน เดิมวันละ 10 บาท
เพิ่มขึ้นเป็นวันละ 15 บาท คงจะไม่มีใครอิจฉากรรมกรนัก หรือ
ถ้าชาวยุโรปต้องบริโภคข้าวแพงขึ้น แต่ชาวนาได้รับผลประโยชน์ซึ่ง
แต่เดิมต่ำกว่าควร ก็ควรยอมให้ชาวนาบ้าง ชาวนาจะได้ช่วย
ลงทุนปลูกข้าวให้ได้มากขึ้น แต่ขณะเดียวกันการช่วยสนับสนุน
รายได้ของชาวยุโรปที่ยากจน ก็ควรที่รัฐบาลจะพึงกระทำ

แต่ในกรณีที่ของบางอย่างแพงเพราะเอกสิทธิ์ หรือการ
จัดการไม่ดีนั้น ก็แก้ไขได้โดยไม่ยากนัก หากเราไม่อาศัยอาวรณ์
ต่อเอกสิทธิ์อันมิชอบ และพยายามแก้ไขด้านการจัดการ สำคัญ
ที่เอาจริง ทางเจริญมีอยู่แล้ว

(4) วงการธนาคารในประเทศไทยเรามีช่องทางที่จะใช้ประสิทธิภาพ
อย่างเพียงพอ เพื่อช่วยรัฐบาลป้องกันและแก้ไขสถานการณ์
ด้านการเงินได้ ข้อนี้ผมจะขอขยายความในวาระต่อไป

กิจการธนาคารของไทย

ในระยะเวลา 5 ปี พ.ศ. 2505 ถึง 2509 กำไรสุทธิของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ถ้าถือกำไรสุทธิส่วนรวมในปี 2505 เป็นเกณฑ์ 100 กำไรสุทธิแต่ละปีเพิ่มขึ้นเป็น 113.07, 149.5, 196.9 และ 259.2 ตามลำดับ กำไรสุทธิส่วนรวมของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยเพิ่มขึ้นภายใน 5 ปี ในอัตรา 156 ต่อร้อยละ ! ไม่ว่าใคร ก็อยากเป็นนายธนาคาร

เงินฝากในธนาคารพาณิชย์ทั้งหมด เพิ่มขึ้นในปี 2510 เป็นจำนวนเกือบ 3 พันล้านบาท หรือ 16.7 ต่อร้อยละของเงินฝากปีก่อน ตามวิธีการคำนวณปริมาณเงินของเรา เมื่อ 10 ปีก่อน เราใช้เงินประมาณ 8,000 ล้านบาท ประมาณ 70 ในร้อยละเป็นธนบัตร 30 ในร้อยละเป็นเงินฝากธนาคาร เดียวนี้เรามีปริมาณเงินประมาณ 17,300 ล้านบาท (กว่าสองเท่าของปี 2500) ส่วนที่เป็นธนบัตรลดเหลือต่ำกว่า 55 ในร้อยละ และส่วนที่เป็นเงินฝากธนาคารเพิ่มขึ้นถึงระดับสูงกว่า 45 ในร้อยละ กิจการธนาคารแพร่หลายดี นำยินดี

สำหรับในปีปัจจุบัน พอจะคาดได้ว่า ทั้งเงินฝาก สินเชื่อและกำไรสุทธิของวงการธนาคารพาณิชย์จะเพิ่มขึ้นไปอีกในอัตราที่น่าดู ภาวะทางเศรษฐกิจและการเงินเท่าที่จะคาดหมายได้ ส่อให้เห็นว่า แม้ของบางอย่างจะแพงขึ้น ก็มีใช้เกิดจากเหตุการณ์เงินเป็นสำคัญ ฉะนั้น การแก้ของแพง ไม่ควรที่จะแก้ด้วยการลดสินเชื่อ ซึ่งจะเป็นภัยกระทบกระเทือนเสียหายแก่พ่อค้านักอุตสาหกรรมและเกษตรกรโดยไม่จำเป็น ที่ผมกล่าวนี้มีข้อแม้อยู่ว่า ถ้ารัฐบาลต้องจ่ายเงินมากเกินกว่าที่คาดหมายสำหรับการบริหารราชการแผ่นดินก็ดี หรือสำหรับรักษาความสงบเรียบร้อยในราชอาณาจักรก็ดี ก็อาจจะจำเป็นต้องลดสินเชื่อในภาคประชาชนลงบ้าง เพื่อให้การเงินเป็นไปโดยดี

เมื่อฐานะของธนาคารพาณิชย์ส่วนรวมคืออยู่อย่างนี้ และคาดหมายได้ว่า จะดีขึ้นอีกต่อไป แม้การค้าขายออกจะลดถอยลงบ้างก็ตาม พวกเราจะไม่หวนระลึกหรือว่า หากด้านปริมาณดีอยู่แล้ว น่าจะหันมาปรับปรุงทาง

ด้านคุณภาพ และหันมาอำนวยความสะดวกส่วนรวมให้มากขึ้น ท่านทั้งหลายที่มีความรับผิดชอบในหน้าที่อำนาจการธนาคารพาณิชย์อยู่ น่าจะหันมาช่วยชาติ ช่วยให้เกิดกิจการของเรามีประสิทธิภาพ ในยามที่รัฐต้องเผชิญกับปัญหายุ่งยากอยู่หลายด้าน ถ้าท่านเห็นด้วยกับผม ผมขอเสนอวิธีการอันชอบธรรมดังต่อไปนี้ :-

- (1) ท่านผู้ใดที่ยังปฏิบัติฝ่าฝืนกฎหมายและข้อบังคับ ข้อตกลงกันอยู่ เอาไรต์เอาเปรียบผู้อื่นด้วยการพลิกแพลงต่างๆ โปรดระงับเสียเด็ดขาด ธนาคารที่ต้องใช้วิธีพลิกแพลงเช่นนี้ มีสาเหตุเป็นส่วนใหญ่ที่ได้ปล่อยเงินให้กู้ ให้สินเชื่อไปโดยเกินกำลัง และขาดความรอบคอบ จึงต้องหาเงินฝากด้วยดอกเบี้ยสูง ผู้ฝากเงินยอมตกอยู่ในฐานะเสี่ยงเงินไปกับธนาคารนั้นด้วย
เกี่ยวกับการปฏิบัติฝ่าฝืนกฎหมายนี้ ผมมีความยินดีที่จะเรียนที่ประชุมว่า เท่าที่ทราบมีลดน้อยลงบ้างจากปีก่อนๆ ถ้าเป็นจริงตามนี้ ก็นับว่า พวกเราเล่นโปลิศจับขโมยกันน้อยลงน่ายินดี
- (2) บางธนาคารยังให้กู้ยืมหนักไปในการทำงานปรนเปรอบริษัทในเครือหรือเครือญาติจนเกินไป น่าจะแก้ไขโดยเร็ว เพราะท่านก็รู้อยู่แล้วว่าการทวงหนี้จากเครือญาติก็ดี จากภรรยาหรือสามีก็ดี ทวงได้ยากที่สุด ยิ่งทวงหนี้จากตนเองด้วยแล้ว หมดหวัง
- (3) ในระยะสองสามปีที่แล้วมา ธนาคารพาณิชย์บางธนาคารใช้เงินให้กู้ยืมหนักไปในการทำงานเก็งกำไร ไม่ก่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจแก่ชาติ เช่น ให้กู้ยืมเงินไปลงทุนในที่ดิน และการก่อสร้างอาคารซึ่งทำให้เงินไปจมอยู่ระยะยาวนาน ถ้าต่อไปในปีสองปีข้างหน้ารัฐบาลต้องจ่ายเงินมากขึ้น สินเชื่อภาคประชาชนที่ธนาคารพาณิชย์ปล่อยไป จะต้องถูกจำกัดลง ธนาคารที่หลวมตัวไปเช่นนั้น จะทวงตัวไว้ได้ยาก และจะกระทบถึงระบบธนาคารทั้งระบบ ธนาคารแห่ง

ประเทศไทยมีความจำเป็นที่จะต้องขอความร่วมมือช่วยกันยับยั้งการขยายตัวของธุรกิจประเภทนี้

- (4) บางธนาคาร ผมสังเกตว่ามีความสนใจในการให้สินเชื่อเพื่อการผลิต และเพื่อกิจการอันเป็นประโยชน์แก่เศรษฐกิจยิ่งขึ้น มิใช่แสวงกำไรจากการค้าถ่ายเดียว ขอแสดงความยินดีด้วย แต่ยังมีน้อยนักหวังว่าตัวอย่างอันดีนี้จะแพร่หลายยิ่งขึ้นโดยเร็ว เพราะจะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม เป็นที่น่ายินดีที่รัฐบาลและรัฐสภาได้ออกพระราชกฤษฎีกากำหนดกิจการธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) เมื่อธันวาคม 2510 นี้ อนุญาตให้ทำการสนับสนุนกิจการอุตสาหกรรม กสิกรรม การเลี้ยงสัตว์ การทำป่าไม้ การทำเหมืองแร่ การทำนาเกลือ หรือการสาวไหม ด้วยวิธีการรับช่วงซื้อลดตัวแลกเงินและตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการต่างๆ นี้ ขอให้ท่านถือประโยชน์จากธนาคารแห่งประเทศไทยในเรื่องนี้เถิด
- (5) ข้อที่น่ายินดีอีกประการหนึ่งคือ ในรอบปีที่แล้วมา มีธนาคารที่สนับสนุนนโยบายรัฐบาลในด้านให้สินเชื่อการเกษตร เพิ่มขึ้นอีกหลายธนาคาร โดยเริ่มกระทำในเขตเร่งรัดพัฒนาชนบท เป็นการเริ่มที่ถูกต้อง แม้ว่าจะทำให้ค่าใช้จ่ายในเรื่องนี้สูงไปบ้าง แต่ธนาคารพาณิชย์ก็อยู่ในฐานะที่จะเสียสละได้ภายในขอบเขตเพื่อประโยชน์ส่วนรวม สินเชื่อชนบทและสินเชื่อเกษตรนั้น ควรแพร่หลายต่อไป เพราะการช่วยพัฒนาชนบท ก็เป็นการช่วยท่านทั้งหลายเองในระยะยาว บ้านเมืองซึ่งชนบทเจริญขึ้น จะมีความสงบสุขได้ดีกว่าบ้านเมืองอันเต็มไปด้วยชนบทที่ยากจน นอกจากนั้น ยังเป็นการแสดงความเมตตาเผื่อแผ่แก่เพื่อนร่วมชาติ ในทำนองที่ดีกว่าและประเสริฐกว่าความเมตตาเผื่อแผ่แก่ตนเองและเครือญาติถ่ายเดียว สมดังคาถาโลกนิติที่ว่า :

ขมา ชาศริยฎุ จานี่
นายกสสุ คุณา เอเต

สั วิภาโค ทยิกุขนา
อิฉฉิตพุพา สตั คุณา

อดโคเตมตี้นด้วย
เพ็ญเพิ่มทำพุนผล
เมตตการุญยล
นายกยอตกอบไว้

กุศล
แผ่ให้
เย็นสัตว์ ยิงพอ
ชอบผู้พึงแสง

ความสัมพันธ์กับโลกภายนอก

ถ้าพิจารณาเลยออกไปนอกประเทศเรา ก็มีเรื่องที่เราควรยินดีอยู่หลายประการ ซึ่งควรจะนำมาสู่กันฟัง ณ ที่นี้

ประการแรก ดัชนีการค้าที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า terms of trade นั้น เป็นเครื่องชี้ให้เราเห็นว่า ราคาสินค้าที่เราขายออกได้ราคาดีกว่าหรือเลวกว่า ราคาสินค้าที่เราสั่งเข้ามา ถ้าราคาดีกว่า ก็เหมือนกับคนกินเงินเดือนแล้วได้เงินเดือนขึ้น มีช่องทางที่จะได้รับความผาสุกสวัสดิภาพดีขึ้น ดัชนีการค้าของเรา ในระยะ 10 ปีที่แล้วมา เพิ่มจาก 100 ในปี 2501 ขึ้นเป็นเกือบ 120 ในปี 2510 เปรียบได้ว่าเราได้เงินเดือนขึ้น 20 ในร้อย

ประการที่สอง หนี้สินภายนอกประเทศของเรานั้น เราสามารถจำกัดได้ อยู่ในขอบเขตอันสมควร หนี้สินนอกประเทศของรัฐบาล รวมทั้งรัฐวิสาหกิจ เพิ่มขึ้นจาก 1,926 ล้านบาทเมื่อปลายปี 2501 เป็น 5,774 ล้านบาทในปลายปี 2510 แต่โปรดอย่าลืมว่า 5,774 ล้านบาทนี้ เป็นเพียงประมาณ 1 ใน 4 ของเงินสำรองระหว่างประเทศที่ประชาชาติเป็นเจ้าของอยู่ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ถ้าเราต้องการจะชำระหนี้ให้สิ้นเชิงในวันนี้ด้วยทุนทรัพย์ของเรา เราก็ทำได้โดยสะดวกสบาย แต่ที่ไม่ทำก็เพราะการเงินของประชาชาติไม่เหมือนกับการเงินของเอกชน ให้พัวพันกันอยู่อย่างนี้ เป็นประโยชน์กว่าทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

อีกประการหนึ่ง ถ้าหวนไปดูกระแสเงินเข้าออกประเทศไทยด้วยเหตุกึ่งหนึ่งยืมสินกับต่างประเทศแล้ว จะเห็นได้ว่า ประเทศไทยเราติดกับประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศ กล่าวคือ แต่ละปีนั้น เราดึงดูดเงินเข้าได้สูงกว่าเงินที่เราต้องจ่ายออกเป็นต้นเงินและดอกเบี้ย ในระยะ 10 ปีที่แล้วมา เราได้กู้เงินเข้ามาจ่ายจริงๆ ประมาณ 7,100 ล้านบาท แต่เราจ่ายออกเพื่อชำระต้นเงินและดอกเบี้ย 5,400 ล้านบาทเศษ มีเหลือประมาณ 1,700 ล้านบาท มีประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศที่ฐานะตรงกันข้าม กู้เข้ามามากจนหลวมตัว ต่อมากู้ได้น้อย แต่ต้องชำระคืนสูง จึงเป็นอุปสรรคแก่การพัฒนา

ข้อที่ผมเป็นห่วงอยู่ และที่ผู้ว่าการธนาคารกลางของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทุกท่านที่ไปประชุมกันที่กัวลาลัมเปอร์เมื่อสัปดาห์ที่แล้วมีความกังวลอยู่ก็คือ ฐานะตลาดเงินทุนในโลก ซึ่งขณะนี้ค่อนข้างขาดแคลน ทำให้ดอกเบี้ยสูงขึ้นมาก เป็นอุปสรรคแก่การพัฒนาประเทศ เช่น ดอกเบี้ยธนาคารโลกเคยอยู่ในระดับร้อยละ 4 หรือ 5 เดียวนี้ขึ้นไปสูงกว่าร้อยละ 6 เสียแล้ว แต่สำหรับประเทศไทย เรายังโชคดีที่มีทางชดเชยขยายคือ เมื่อดอกเบี้ยธนาคารโลกสูงนัก เราก็เบิกเงินกู้มาแต่เพียงน้อย เหลือไว้เพียงทำเชื้อสำหรับอนาคต และสำหรับได้ใช้บริการทางเทคนิคของธนาคารโลกซึ่งเราต้องการ นอกนั้น เราทำพิธีกู้เงินของธนาคารแห่งประเทศไทยเอง ต้นเงินและดอกเบี้ยก็อยู่ในกระเป๋าดียวกัน หนี้สินสุทธิของประเทศ ก็ไม่จำเป็นต้องเพิ่มขึ้นมากนัก

ท่านทั้งหลาย ที่ผมนำเรื่องต่างๆ ที่น่าพึงพอใจเกี่ยวกับเงินสำรองต่างประเทศของเรามาแสดงข้างต้นนี้ มีความมุ่งหมายอยู่สองประการ คือ ใคร่จะเรียนยืนยันว่า เราพยายามใช้เงินสำรองของเราไปในทางที่จะเป็นประโยชน์แก่เราให้มากที่สุด และแม้ว่าการค้าขาออกในปีนี้จะลำบากยากเข็ญชั่วคราวเราก็ยังมีทางแก้ไขผ่อนปรนไม่ถึงหายนะ แต่ผมใคร่เสนอว่า เมื่อเริ่มมาด้วยดีแล้ว ต้องไม่ประมาท ต้องต่อตามไปด้วยดีตลอดไป ผู้ผลิตและพ่อค้าขาออกตลอดจนรัฐบาลของเรา จะต้องแก้ไขปรับปรุงเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ให้แคล้ว

คลาดไปโดยเร็ว ในการผลิตและการค้าที่ดี ในการบริหารราชการด้านต่างๆ ก็ดี
วงราชการของเราย่อมสามารถมีส่วนช่วยเหลือได้โดยสมบูรณ์ ถ้าเรามี
ความตั้งใจจริงในประโยชน์ส่วนรวม

เนื่องมาจากการประชุมที่กัวลาลัมเปอร์เมื่อสัปดาห์ที่แล้ว มีข้อที่ควร
จะเสนอให้ท่านทราบสองเรื่องคือ นายลิน โจ ยัน ประธานสมาคมธนาคาร
ในมาเลเซียได้เสนอขอให้ผู้ว่าการธนาคารกลางต่างๆ แจ้งต่อไปยังสมาคมธนาคาร
ในประเทศของตนว่า สมควรที่จะพิจารณาก่อตั้งสมาคมธนาคารระหว่างชาติขึ้น
ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อร่วมกันวิจัยและฝึกพนักงานกับอำนาจความ
สะดวกด้านข่าวสารการค้าซึ่งกันและกัน ข้อเสนอนี้ นายลิน โจ ยัน เสนอขึ้น
ในการเลี้ยงรับรองผู้ว่าการต่างๆ นอกการประชุม แต่ภายในการประชุมนั้น
ผู้ว่าการต่างๆ ก็ได้มีข้อพิจารณาเรื่องราวการตั้งสถาบันร่วมกันเพื่อฝึกพนักงาน
ธนาคารต่างๆ และทำการวิจัยด้านการเงินอยู่ก่อนแล้ว เรื่องนี้ ผมขอมอบให้
สมาคมธนาคารไทยและธนาคารทั้งหลายรับไปพิจารณาด้วยในรายละเอียด หาก
เห็นสมควรที่จะร่วมมือกับเขา ก็ควรที่จะเตรียมตัวจัดการรวบรวมธนาคารต่างๆ
ของเราเข้าไว้ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีอำนาจรับผิดชอบภายในสมาคมอย่าง
จริงจัง แต่จะเป็นการสมควรหรือไม่ประการใดก็ตาม การร่วมมือระหว่างประเทศ
ที่แท้จริง เช่น การประชุมผู้ว่าการธนาคารกลางในภาคพื้นนี้ ผมเองเห็นว่า
ได้ประโยชน์ดี เพราะได้พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในปัจจุบันและอนาคตต่อไป

ตคุณุรบุจ ปลาเสน
ปตฺตยาปี สุรวิวายนฺติ

โย นโร อุปนยฺหติ
เอวํ ธีรูปเสวนา